

داووس ۲۰۲۵ و حقیقت خوشبینی به آینده منطقه عربی

مجمع اقتصادی جهانی در داووس بین روزهای ۲۰ تا ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ تحت عنوان فریبنده «همکاری برای عصر هوشمند» برگزار شد. بسیاری از رؤسای کشورها و دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، مدیران اجرایی شرکت‌های بزرگ، کارشناسان مؤسسات علمی، صنعتی، پژوهشی و فکری، مدیران کسب‌وکار، دانشگاه‌های پیشرو، اتحادیه‌های کارگری و سازمان‌های غیردولتی در این نشست شرکت کردند که یک نمایش برای اثبات برتری غرب بود. این مجمع شبیه به کنفرانسی سیاسی برای نظام جهانی است که غرب سرمایه‌داری آن را رهبری می‌کند. موضوعات مختلفی را بررسی کرده و به نظرات متفاوت گوش می‌دهد تا آن‌ها را در بر بگیرد و در جهت موردنظر خود هدایت کند تا نظام و رهبری خود بر جهان را حفظ نماید.

به همین دلیل گفته شد که این مجمع بر اساس تحولات بنیادی‌ای که منطقه خاورمیانه شاهد آن است، برگزار می‌شود. همچنین گفته شد که «مدیر اجرایی مجمع، مریک دوسیک، خوشبینی محتاطانه‌ای نسبت به آینده منطقه دارد. او به کاهش تنش‌هایی که در روزهای اخیر رخ داده، اشاره می‌کند؛ از جمله توقف درگیری در غزه، انتخاب رئیس‌جمهور در لبنان و پایان دادن به دوران نظام بشار اسد در سوریه؛ اما آنچه این خوشبینی را تقویت می‌کند، پویایی برخی از اقتصادهای منطقه، به‌ویژه اقتصادهای کشورهای خلیج فارس است».

دوسیک گفت: «سوریه در دستور کار این نشست قرار دارد. همه ما از هزینه انسانی درگیری در آنجا آگاهیم. اکنون این کشور در حال گذار است و امیدواریم نماینده‌ای از سوریه حضور داشته باشد. وزیر امور خارجه سوریه را دعوت کردیم تا اینجا باشد و برنامه‌هایشان را درک کنیم و بدانیم که می‌خواهند کشور را به کدام سمت ببرند. مسیر اقتصادی چیست؟ مسیر اجتماعی چطور؟ چگونه کشور برای همه فراگیر خواهد بود؟ روابط آن‌ها با همسایگانشان چگونه خواهد بود؟».

مریک دوسیک دو محور اصلی را برای مشارکت کشورهای عربی در نشست امسال مشخص کرد: محور ژئوپلیتیکی و محور اقتصادی. در بخش سیاسی، همایش به بررسی توافق آتش‌بس در غزه، آزادی اولین گروه از گروگان‌ها و وضعیت انسانی در این منطقه خواهد پرداخت. همچنین، از نخست‌وزیر فلسطین به عنوان نماینده طرف فلسطینی و از رئیس‌جمهور اسرائیل به عنوان نماینده طرف اسرائیلی دعوت خواهد شد. علاوه بر این، معاون رئیس‌جمهور ایران نیز برای ارائه دیدگاه‌های خود و شرکت در گفت‌وگوها در این نشست حضور خواهد داشت.

محور دوم که به مشارکت عربستان مربوط می‌شود، جایی است که دوسیک از احتیاط خود فاصله گرفت و تصویری روشن‌تر از آینده منطقه ترسیم کرد. او گفت: «برخی از اقتصادهای خاورمیانه، به‌ویژه در خلیج فارس، از پویایی زیادی برخوردارند و فکر می‌کنم مهم است که این را درک کنیم. وقتی به میزان توجه بین‌المللی به خاورمیانه نگاه می‌کنیم، مهم است که شفاف باشیم که چه فرصت‌هایی وجود دارد و چالش‌ها کجا هستند؛ بنابراین، دستور کار اقتصادی بسیار قوی‌ای در مورد مسیرهای آینده خاورمیانه خواهد بود». او افزود: «برنامه‌های عربستان، امارات و قطر بر نقش‌های مهمی تأکید دارند که همه این اقتصادها در تلاش‌های جهانی مرتبط با تجارت، توسعه و به‌صراحت، احیای رشد اقتصاد جهانی ایفا می‌کنند».

این مداخله آشکار غرب در امور منطقه و نظارت بر آنچه در آن رخ می‌دهد، با هدف جلوگیری از خروج آن از کنترل غرب و هدایت آن به سمت مطلوب خود است. غرب در تلاش است تا منابع و ظرفیت‌های منطقه را در خدمت خود قرار داده و از ثروت عظیم آن برای نجات اقتصاد بحران‌زده‌اش استفاده کند. در همین راستا، مسئولان

منطقه با شتاب به این نشست رفتند تا غرب را از وابستگی خود به آن و ادغامشان در سیستم آن مطمئن سازند.

و به همین دلیل، مدیر مجمع خوشبینی خود را نسبت به آینده منطقه عربی ابراز کرد، اما نه به این دلیل که در آن یک تحول واقعی رخ داده و نیازهای ملت‌هایش تأمین شده است. اقتصاد کشورهای منطقه به‌طور کلی در وضعیت وخیمی قرار دارد و شرایط معیشتی مردم نامناسب است، زیرا نرخ فقر در بیشتر آن‌ها بالاست. غربی‌ها نگران بودند که در سوریه اتفاقی بیفتد که به یک تغییر واقعی منجر شود، ملتها قیام کنند و حکومت‌های مزدور را سرنگون سازند، از غزه حمایت کنند و موجودیت رژیم یهود را که پایگاه مهم غرب در منطقه است، نابود نمایند؛ اما وقتی چنین چیزی تا کنون رخ نداده، طبیعی است که مدیر مجمع و غرب به‌طور کلی، نسبت به آینده خود در منطقه خوشبین باشند، زیرا همچنان تحت کنترل آن‌ها و در قبضه‌شان باقی مانده است.

اما اشاره او به اقتصادهای حوزه خلیج فارس، به این دلیل است که این منطقه به مثابه مزرعه‌ای برای غرب عمل می‌کند. تقریباً تمام سرمایه‌گذاری‌ها در نهایت به نفع غرب تمام می‌شود. به همین دلیل، رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ، در سخنرانی خود از طریق ویدئو در این مجمع اعلام کرد که عربستان ۶۰۰ میلیارد دلار در آمریکا سرمایه‌گذاری خواهد کرد و او خواستار افزایش این مبلغ به یک تریلیون دلار خواهد شد. در نتیجه، عربستان اقدام به خرید اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا، سهام شرکت‌های آمریکایی و ارز دیجیتال ویژه‌ای می‌کند که ترامپ آن را به نام خود منتشر کرده است. در همان حال، عربستان از کمبود منابع مالی شکایت می‌کند، زائران حج را تحت فشار مالی قرار می‌دهد و برای افزایش درآمدها، به بهانه سرمایه‌گذاری در گردشگری، بی‌بندوباری و فساد اخلاقی را ترویج می‌دهد. امارات نیز به همین شکل، سرمایه‌های خود را عمدتاً در خارج، به‌ویژه در اروپا، هزینه می‌کند. قطر نیز ۲۲۰ میلیارد دلار را صرف پروژه‌های ورزشی بی‌ارزشی در جام جهانی ۲۰۲۲ کرد که در نهایت سود آن به جیب شرکت‌های خارجی رفت.

این کشورها هیچ اقدام جدی برای ایجاد یک انقلاب صنعتی و تکنولوژیکی انجام نداده‌اند تا از وابستگی خارجی رهایی یابند و سلطه غرب را از بین ببرند. آن‌ها همچنین این ثروت‌ها را به صاحبان واقعی‌شان که از فقر و مشکلات رنج می‌برند، اختصاص نداده‌اند و نه برای اعمال ارز ملی خود در مبادلات خارجی و کنار گذاشتن دلار که عامل مهمی در تضمین سلطه آمریکا است. کنار گذاشتن دلار می‌تواند در تضعیف این سلطه مؤثر باشد؛ بنابراین، این خوش‌بینی، خوش‌بینی غرب است، نه مردم منطقه، مادامی که اوضاع به همین شکل ادامه دارد و همان‌گونه که غرب می‌خواهد باقی می‌ماند.

در اصل، مسلمانان باید مجامع و کنفرانس‌های جهانی خود را برگزار کنند تا مسائل جهان را از منظر اسلام بررسی کنند، عظمت آن را نشان دهند، درستی دیدگاه‌ها و راه‌حل‌هایش را برای مشکلات بشر ثابت کنند و رهبری جهانی را به دست گیرند. نه اینکه به غرب بروند، رضایتش را جلب کنند، ثابت کنند که از دستوراتش سرپیچی نمی‌کنند، راه‌حل‌هایش را بپذیرند و در دیدگاه‌هایش با او همراه شوند. زمانی که از معاون رئیس‌جمهور ایران، جواد ظریف، سؤال شد که آیا ایران از عملیات «طوفان الاقصی» آگاه بوده، او با عصیانیت پاسخ داد: «ایران از حمله آن روز اطلاعی نداشت. ما در حال برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسه‌ای با آمریکایی‌ها در نهم اکتبر درباره توافق هسته‌ای بودیم، اما این حمله مذاکرات را به شکست کشاند». او درباره آزادی زنان نیز گفت: «می‌توان دید که زنان در خیابان‌های تهران بدون حجاب حرکت می‌کنند، دولت تصمیم گرفته که به آن‌ها فشار

نیاورد». وزیر امور خارجه جدید سوریه، الشیبانی، در مقابل مجمع، مورد مصاحبه تونی بلر خبیث، نخست‌وزیر پیشین بریتانیا، قرار گرفت و برای جلب رضایت او و غرب گفت: «دیدگاه ما بر مشارکت همه سوری‌ها بدون استثنا در تعیین آینده کشورمان تأکید دارد».

اما زمانی که ترامپ به قدرت رسید، اعلام کرد که هزار نفر از مقامات ارشد را که با دیدگاه‌هایش مخالف هستند، برکنار خواهد کرد. این افراد همگی سرمایه‌داران حامی نظام سرمایه‌داری بودند، اما ترامپ حتی نمی‌خواست کوچکترین مخالفتی با دیدگاه‌هایش وجود داشته باشد. درحالی‌که در سوریه و دیگر کشورهای اسلامی، غرب از آن‌ها می‌خواهد که غیرمسلمانان و عوامل سکولار وابسته به غرب را در تصمیم‌گیری‌هایشان شریک کنند. افرادی که فاقد درک سیاسی و توانایی اداره کشور هستند، در برابر این خواسته‌ها تسلیم شده و نمی‌دانند معنای واقعی حکومت چیست. آن‌ها هرگز به غرب نمی‌گویند: «به شما چه ارتباطی دارد؟ از کشورهای ما بیرون بروید و در امور ما دخالت نکنید!». در عوض، با شتاب به داووس و سایر مجامع مشابه می‌روند، برای غرب تملق می‌گویند، رضایتش را جلب می‌کنند و از او طلب کمک دارند. آن‌ها تنها زمانی از این وابستگی رها خواهند شد که بر اساس دیدگاه اسلامی عمل کنند، عظمت اسلام را نشان دهند و درستی راه‌های آن را ثابت کنند.